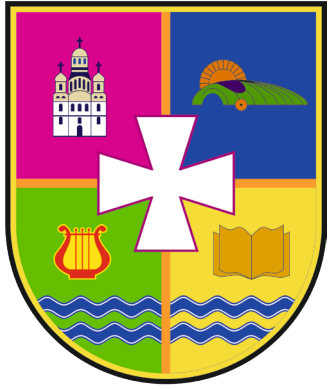

Наша громада – єдина родина

Де згода в сімействі, де мир і тишина,
Щасливі там люди, блаженна сторона.
І.П. Котляревський.

ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА ПРО ЖИТТЯ НАШОГО КРАЮ №17(118) 18 Листопада 2022 року

Дорогі земляки!

Як завжди, у третю неділю листопада в Україні вшановують працівників сільського господарства.

Господь наділив українців родючою землею, а господарів на ній – працелюбністю, кмітливістю, наполегливістю.

Робота селянина ніколи не була легкою й далеко не завжди приносила очікуваний результат, адже примхи погоди здатні в один момент зіпсувати тривалі й копіткі зусилля землероба. Однак попри невдачі, справжній господар долає всі перешкоди, продовжує обробляти землю і дивує всіх своєю вдачею, своїм оптимізмом, своєю наполегливістю.

Зараз, коли в нашій країні триває повномасштабна кровопролитна війна, проблем в аграрній галузі лише додалося. Та незважаючи на всі труднощі, сільські трударі сумлінно виконують свою місію й продовжують годувати країну, допомагають ЗСУ й таким чином наближають жадану Перемогу.

Шановні аграрії! Низький уклін вам за те, що в цей важкий час у кожного з нас є хліб на столі, спасибі вам за щедрість душі, самовіддану працю й любов до рідної землі. Щиро бажаю перемоги й миру Україні, а кожному з вас – міцного здоров'я, щастя та благополуччя. Хай не знають втоми ваші натружені руки, щедрою буде життєва нива, а ваша праця й надалі підтримує та збагачує нашу державу!

Віктор КОРДУБАН,
голова ради директорів ПП «Білоцерківська агропромислова група», депутат Полтавської обласної ради.

Шановні трудівники села!

Сердечно вітаю вас із Днем працівників сільського господарства.

Цей день – гарна нагода вклонитися неньці-землі й тим людям, для яких важка селянська праця була і залишається сенсом життя. Ви взяли на себе найважчу і найважливішу турботу – працювати на землі й годувати країну. Попри всі негаразди, ви з дня на день чесно й старанно виконуєте свою справу. Тож ваш трудовий подвиг, служіння землі та обраній професії залишаються взірцем працелюбства, сумлінності, відданості улюбленій справі. Спасибі вам за це!

У переддень свята бажаю вам міцного здоров'я, миру, спокою й достатку. Хай ваші природна мудрість і досвідченість, невтомність і наполегливість стануть запорукою добрих засівів, ярих сходів та вагомих ужинок. Хай і надалі наша земля ясно колоситься пшеницею, береже і шанує свій найбільший скарб – людину-трудівника.

Хай не переводиться наш селянський рід на українській землі, а наші діти та онуки ростуть під мирним небом здоровими і щасливими, не цураються селянської праці й шанують старших. Хай кожна щедра осінь обдаровує всіх своїми плодами, приносить у кожну родину мир, спокій, любов та злагоду.

З повагою

Оксана КОРДУБАН,
генеральний директор ПП «Білоцерківська агропромислова група»,
депутат Білоцерківської сільської ради.

Шановні жителі Білоцерківської територіальної громади!

19 листопада ми відзначатимемо День працівників сільського господарства.

На території нашої громади працює значна кількість аграрних підприємств. Серед них насамперед хочу назвати ПАФ «Агроінвест», ТОВ «Білагро», які найбільше сплачують податки до місцевого бюджету та займають активну соціальну позицію у вирішенні життєвих проблем.

Я радий, що останнім часом багато молоді обирає роботу в аграрному секторі. Ініціативні молоді люди переймають знання та вміння досвідчених фахівців, яких теж не бракує в господарствах. Цей зв'язок поколінь забезпечує стале майбутнє як самих аграрних підприємств, так і в цілому територіальній громаді.

У переддень професійного свята дозвольте висловити щирі вдячності ветеранам аграрної галузі, які були й залишаються для молодших поколінь прикладом любові до рідної землі, вірності обраній професії та сумлінного служіння своєму народу.

Велика подяка нинішнім працівникам аграрних підприємств, які самовідданою працею примножують їхні здобутки. Повномасштабна війна в Україні, а також цьогорічні погодні катаклізми стали справжнім випробуванням для сільських трударів. Однак ви гідно витримали їх!

Вітаю всіх жителів громади з Днем працівників сільського господарства України. Бажаю миру, добробуту, міцного здоров'я, плідної роботи і щасливого життя. Хай обходять вас стороною природні стихії, а ваші родини живуть у сімейному затишку, любові та при доброму здоров'ї. Хай завжди колосяться щедрими врожайми ниви, хай втілюються в життя сміливі плани на благо розквіту рідного краю та нашої громади.

Іван ЛЕЩЕНКО,
Білоцерківський сільський голова.

Іван Лещенко: «Аграрна галузь була й залишається стратегічно важливою складовою української економіки»

Робота в сільському господарстві – одна з найбільш мирних. Вона безперервна, як саме життя: щойно зібрано один урожай, як із землі несміливо витікають сонця, вологи, людського догляду...

Робота в сільському господарстві несумісна з війною: в результаті воєнної агресії РФ аграрний сектор України зазнав колосальних збитків.

Ми зустрілися з Білоцерківським сільським головою Іваном Васильовичем Лещенком незадовго до Дня працівників сільського господарства, й наша розмова мимоволі торкнулася нинішнього стану галузі та перспектив її розвитку.

Майбутнє – за дрібними й середніми виробниками

– Нещодавно Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (FAO) оприлюднила звіт, у якому зазначає: внаслідок війни сільське господарство нашої країни втратило близько 6 млрд. американських доларів, – говорить Іван Васильович. – І це лише прямі збитки в результаті окупації чи бойових

дій, коли ворог знищував техніку, приміщення, посіви, поголів'я худоби, викрадав зерно тощо. Непрямі збитки ще масштабніші, їх оцінюють на рівні понад 30 млрд, але точно

порахувати їх складно, як і передбачити наслідки війни.

Непрямі збитки враховують недоотриманий дохід, який сільгоспвиробники отримали б, якби не вторгнення Росії в Україну (тобто беруть до уваги незасіянні поля, невивезене через заблоковані порти зерно, незібраний урожай, падіння закупівельних цін), недоплачені податки, а також додаткові кошти, які виробники змушені витратити через війну.

– Фахівці прогнозують, що в результаті війни може змінитися структура сільського господарства в Україні...

– Так, я теж бачив ці прогнози. Зокрема вони припускають, що українські сільгоспвиробники вирощуватимуть менше зернових та технічних культур, значну частину яких наша країна експортувала. Натомість виробники звертатимуть увагу на ті культури, які орієнтовані передусім на внутрішнього споживача.

Я не належу до прибічників існування великих агрохолдингів. Великі компанії оперують значними сумами коштів, але далеко не всі з них виконують соціальні функції, навіть ті, які визначені соціальними угодами між владою та бізнесом. Я спілкуюся зі своїми колегами з інших територіальних громад і обізнаний, як їм нелегко будувати взаємини з

керівниками холдингів, які перебувають десь у столиці й не цікавляться життям у глибинці.

«Пишаюся жителями нашої громади»

– Отже, Білоцерківській територіальній громаді певною мірою пощастило, оскільки тут не господарюють великі агрохолдинги...

– Нам пощастило в тому, що всі аграрні підприємства, які є на території громади, очолюють люди, які тут народилися й вирости і є справжніми патріотами рідного краю.

Після 24 лютого аграрії зіткнулися з величезними проблемами. Ми останнім часом цікавимося кількістю барж із зерном, які покинули українські порти. Але експорт – далеко не єдина і не найбільша проблема українського аграрного сектору.

Згадайте, як на початку війни більш ніж удвічі подорожчали і, до всього, практично зникли з ринку пально-мастильні матеріали. Треба проводити посівну, важливий кожен день, а техніка не може виїхати в поле, бо пальне на заправках відпускають лише по 20 л, причому після кількох годинних черг...

Далі на стор. 3

План із перетворення України на закуток російської імперії не вдавсь

Дев'ятий рік поспіль 21 листопада в Україні відзначають День Гідності та Свободи на честь двох революцій. Саме цього дня, 21 листопада, з різницею у дев'ять років, розпочалися дві революції, які змінили долю сучасної України, – Помаранчева революція 2004 року та революція Гідності 2013–2014 років.

Обидві події показали всьому світові, що українці свідомо обирають європейське майбутнє й готові самовіддано боротися за демократичні цінності.

Восени 2013 року кілька сотень сміливих юнаків та дівчат, без участі жодних політиків, зібралися на Єв-

ромайдані, щоби висловити мирний протест проти дій режиму Януковича, який зробив спробу вкрати у них велику європейську мрію. Звіряче побиття молоді «Беркутом» сколихнуло тоді всю країну. За лічені дні вже мільйони українців вийшли на площі й вулиці. План із перетворення України на малоросійський закуток російської імперії було зірвано.

Саме Революція Гідності безповоротно визначила європейський вектор України. Щоправда, тоді, в листопаді тринадцятого, ніхто навіть уявити не міг, наскільки важкі випробування підготувала нам доля, яку високу ціну доведеться заплатити за свободу та незалежність України.

Сотня активістів Майдану по-жертвували найціннішим, що у них було. Вони віддали свої життя за своїх рідних та за кожного з нас. Вони стояли до кінця, не злякавшись погроз і пострілів.

Практично одразу після перемоги Революції Гідності українським патріотам довелося захищати країну від зовнішнього агресора. Зі столичного Майдану та майданів багатьох міст і містечок України тисячі добровольців вирушили прямо на фронт. Перші добробати кров'ю вписали себе у сторінки нашої історії.

Проте й зараз, через дев'ять років від початку тих подій, боротьба за незалежність України, її суве-

ренітет і цілісність, триває. Нас із вами захищають такі ж патріоти й щирі люди, які стояли на майданах дев'ять років тому. За цю боротьбу

заплатено високу ціну: своє життя віддали найкращі. Пам'ятаймо про це.

Ми досі пожинаємо плоди Голодомору

Щороку в четверту суботу листопада Україна вшановує пам'ять жертв Голодомору (геноциду) 1932–1933 років і масових штучних голодів 1921–1923 та 1946–1947 років.

Голодомор 1932–1933 років – це найбільший, наймасштабніший злочин, вчинений радянським тоталітарним режимом проти волелюбного українського селянства. Багато років радянська влада всіляко приховувала правду про Голодомор, і лише в часи незалежності вона була оприлюднена. Російська федерація, яка є спадкоємицею СРСР, досі не визнала спланований характер голоду. Більше того, в інформаційній пропаганді країни-агресорки поширюється неправдива теорія про «неврожай» та «по-суху».

Масовий штучний голод прийшов в українське село наприкінці 1932 року й назавжди змінив його. Щодоби помирало близько 28 тисяч людей, а живі страждали й нічого не могли змінити.

Цей жах назавжди відбився у очах тих, хто вижив. Його відгомін проривається навіть через 90 років після страшного злочину комуністичного тоталітарного режиму. Бо, виявляється, психологічні наслідки Голодомору відчують навіть нинішні покоління українців.

Доктори психологічних наук, психотерапевти Вікторія Горбунова та Віталій Климчук провели масштабне дослідження, опитавши майже 1000 людей, чії предки пережили жахиття 1932–1933 років.

Як розповіла Вікторія Горбунова в інтерв'ю 24 каналу, варто розрізняти два аспекти впливу голоду на людський організм: фізіологічний та психологічний.

У першому випадку голод призводить до нестачі поживних речовин для нормальної роботи організму, бракує кисню для роботи мозку. Саме тому відбуваються порушення в розумовій діяльності, зокрема важко думати та ухвалювати рішення, а також встановлювати причинно-наслідкові зв'язки між подіями.

Відомо, що у 1932–1933 роках набуло поширення таке жакливе явище як канібалізм. Люди часто полювали на інших людей і навіть їли своїх власних дітей. Це не що інше, як результат порушень у роботі мозку.

Свого часу американський психолог та автор детективних романів Джонатан Келлерман довів: нащадки людей, які зазнали змін у роботі мозку та нервової системи, можуть відчувати так звані нейробіологічні зміни. Тож, вочевидь, нащадки тих, хто пережив Голодомор, можуть успадкувати різні порушення, наприклад, надмірну збудливість нервової системи.

Утім, українські дослідники зосередилися на вивченні не фізіологічного, а психологічного аспекту Голодомору. Адже ця подія масово травмувала психіку людей.

«У 70% випадків травму допомагають подолати відновлювальні механізми психіки та підтримка людей. Водночас орієнтовно у 30% людей, які самі пережили травму, були свідками небезпечних для життя подій або

Архівні фото 90-річної давнини доносять до нас увесь жах Голодомору.

дізналися про те, що їхні близькі чи друзі зазнали її впливу, розвивається посттравматичний стресовий розлад (скорочено – ПТСР), – розповіла Вікторія Горбунова.

Дослідниця зазначила: посттравматичний стресовий розлад не переходить із покоління в покоління, натомість передаються поведінкові стратегії (типові способи поведінки в певних ситуаціях, зокрема ухвалення рішень та вчинків на їх основі) та світоглядні установки (стійкі погляди та уявлення про світ).

Отож кілька поколінь українців виховувалися, враховуючи гіркий досвід пережитого їхніми предками у 1932–1933 роках.

Українцям властивий культ їжі: будь-яке свято чи просто звичайна зустріч знайомих майже завжди супроводжується застіллям. Дітей не годують, а перегодовують. Небажання дитини їсти, втрата апетиту сприймається дорослими як відхилення від нормальної поведінки, загроза здоров'ю. Багато господарів закупають і зберігають чималі запаси харчів, роблять величезні заготовки на зиму.

Масовий виїзд українців за кордон у пошуках гарного заробітку чи легшого життя – це теж поведінкова стратегія, що сягає коренями в Голодомор.

І що цікаво: ці установки передаються через спілкування як у сім'ях, так і на рівні спільноти, групи, національності. Тому люди, які не є нащадками тих, хто пережив Голодомор, теж можуть відчувати певні психологічні наслідки цієї травми.

«Травма Голодомору торкнулася великої кількості українців і спровокувала зміни у суспільній свідомості та поведінці, – каже Вікторія Горбунова. – Серед українців побутують стійкі переконання: «не варто йти проти влади», «діти завжди мають бути добре нагодовані», «варто насамперед дбати про добробут своєї родини» тощо. Такі переконання впливають на те, як люди будуть стосунки, ставляться до інших, до їжі, влади та країни, у якій живуть».

Так, учасники дослідження зазначили, що в їхніх родинах найчастіше побутують такі переконання: «нікому не можна довіряти, особливо владі» (68,93% опитаних); «якщо дитина худа, то, напевне, вона хвора, її треба краще годувати» (56,45%);

«якщо почуваєшся втомленим, слабким або маєш запаморочення – це тривожні симптоми, які потребують ретельного обстеження» (52,15%);

«треба мати дачу, підсобне господарство, займатися садом та городом» (70,74%);

Голодні селяни збирають на полі гнилу картоплю.

Так радянська влада виганяла з власних домів «куркулів».

«не варто народжувати дітей більше, ніж можеш прогодувати» (53,95%);

Вікторія Горбунова наголошує: важливо розуміти певні культурні особливості сприйняття українців. Зокрема дослідниця наводить одну з тез, яку давали учасникам дослідження для оцінки: «Крадіжка – це погано, але якщо це на роботі чи в державі, то це не викликає в мене такого сильного осуду».

Таке сприйняття, за її словами, можна пояснити своєрідним культурно-історичним моральнісним «глюком», бо держава в часи колективізації забирала в селян особисте майно й ніби легалізувала крадіжку. Для людей це був єдиний спосіб повернути своє. Тож нинішні проблеми з корупцією цілком можуть бути наслідком тих часів.

В. Горбунова пояснила, що наслідки травми «глибоко врастають в мотивацію наших учинків та роблять нас такими, якими ми є».

Психологічна травма у випадку ПТСР дає про себе знати доти, доки вона не опрацьована. Інколи людини, щоб опрацьовувати свою індивідуальну травму, потрібна робота з психотерапевтом, інколи достатньо підтримки близьких людей. Про остаточне зцілення можна говорити лише тоді, коли життя людини, її погляди та вчинки від-

повідають реальності, й вона може спокійно згадувати та говорити про травмуючі події.

Трансгенераційна травма, за словами докторки наук, має опрацьовуватися схожим чином. Тож заходи із вшановування пам'яті жертв Голодомору роблять важливу психотерапевтичну роботу, зокрема допомагають цілому народу пам'ятати минуле, але залишати його в минулому. А ще розуміння історії допомагає нам звільнитися від хибних переконань, які йдуть від наших

Зверніть увагу

Ковід не відступає

У понеділок 14 листопада на щотижневій нараді у начальника Полтавської ОВА Дмитра Луніна обговорювали поширення коронавірусу.

Як поінформував директор Департаменту охорони здоров'я Віктор Лисак, COVID-19 і досі не залишає українців у спокої, причому кількість хворих на COVID-19 вища, ніж на грип та ГРВІ.

Наша область «лідирує» серед інших регіонів України за показниками захворюваності (тобто кількістю хворих на 100 тис. населення), проте останнім часом ситуація стабілізувалася. Так, минулого тижня 503 жителів області захворіли на COVID-19. Це на 33% менше, ніж за попередній тиждень.

Загалом від початку пандемії в області захворіло 215816 осіб, показник захворюваності в 2022 році – 5460,7 на 100 тис. населення. Він вищий, ніж у цілому в Україні (4331,2).

Померло від початку пандемії 4436 хворих на COVID-19, показник смертності у 2022 році – 321,1 на 100 тис. населення, це вище, ніж в Україні (289,3).

Посадовець розповів, що нагадав, що підйоми захворюваності були: у листопаді 2020 року, у квітні та листопаді 2021 року, а також у лютому цього року. Із серпня-вересня 2022 року простежуємо новий підйом захворюваності на COVID-19. При цьому кількість осіб, які захворіли, є більшою, ніж за такий же період 2020 або 2021 років.

Захворюваність в області за тиждень становить 55,0 на 100 тис. населення (по Україні – 25,2 на 100 тис. населення). За цим показником область посідає друге місце в Україні.

І ще трохи цифр. На лікуванні перебуває 2444 полтавців, хворих на COVID-19, зокрема 186 – у стаціонарах (дітей – 33). Рівень госпіталізації – 7,6%. Одужало з початку реєстрації 208936 осіб, за тиждень – 1546.

Найбільш ураженою віковою групою залишаються дорослі від 60 років.

Протягом останнього тижня нові підтверджені випадки COVID-19 реєструються в більшості територіальних громад області (у 58 із 60).

Принагідно зазначимо, що помирається той, хто вважає, ніби новий штам коронавірусу – омікрон – має легший перебіг. Так, протягом минулого тижня 10 полтавців померли від коронавірусу.

Ризик підхопити хворобу високий у місцях масового скупчення людей.

Єдиним надійним засобом уникнути інфекції або полегшити перебіг захворюваності та уникнути ускладнень, залишається вакцинація. Як розповів В. Лисак, від початку епідемії на Полтавщині зроблено 1459060 щеплень від COVID-19. За останній тиждень вакциновано 3705 осіб (268,2 на 100 тис. населення). Цей показник вищий, ніж загалом по Україні – 198,1 на 100 тис. населення.

Іван Лещенко: «Аграрна галузь була й залишається стратегічно важливою складовою української економіки»

Закінчення. Початок на стор. 1

Зросли в ціні й міндобрива, засоби для захисту рослин тощо. Водночас закупівельні ціни на зернові значно впали – майже вдвічі порівняно з минулим роком. Нещодавно ми з одним керівником сільгоспідприємства підраховували собівартість вирощеного цього року врожаю й дійшли висновку, що у кращому випадку аграрії вийшли в нуль, а вирощування деяких культур (наприклад, пшениці) виявилось взагалі збитковим.

Незважаючи на ці проблеми, з перших днів повномасштабної війни всі керівники сільськогосподарських підприємств, фермери активно допомагають Збройним Силам України та надають допомогу внутрішньо переміщеним особам.

Коли до нас звертаються військкомат чи військові частини, наші аграрії, не роздумуючи, віддають пальне, так необхідне для посівної, надають необхідну техніку, закупають спорядження, забезпечують бійців харчами. Я навіть не буду зараз називати тих, хто допомагає найбільше: по-перше, вони люди скромні й не прагнуть публічності, по-друге, виділити когось дуже складно, бо допомагають усі – хто

чим може. Хочу лише подякувати всім благодійникам за щедрість, патріотизм, підтримку армії. Скажу чесно: пишаюся і керівниками сільськогосподарських підприємств, і жителями нашої громади, вони – неперевершені.

Працівники сільської ради допомагали всім, хто звертався

– Судячи з озвучених Вами проблем, за цінами і за ліквідністю аграрії опинилися за межею виживання. Чи можуть вони розраховувати на державну допомогу?

– В Україні вже кілька років діє ціла низка державних програм із підтримки тваринництва, садівництва тощо. Правда, процедура подання документів не така вже й проста. Існує багато бюрократичної тяганини при поданні документів для отримання кредитів та державної допомоги. У березні 2022 року уряд додатково запровадив кредитування сільськогосподарських виробників для проведення посівної кампанії. Кредити надавалися на 6 місяців під 0 %. На оформлення кредиту й виплату грошей пішло близько місяця, тож кошти надійшли запізно. Але ті, хто прагнув отримати кредити, їх отримали.

Зараз склалася критична ситуація, коли

продати вирощене збіжжя вдається не всім, а якщо навіть вдається, то отримані кошти не покривають витрати, не всі змогли повернути кредити. Уряд дозволив їх пролонгацію під 5%.

16 серпня 2022 року Кабінет Міністрів України ухвалив постанову № 918 «Про затвердження Порядку використання коштів, передбачених у державному бюджеті для надання підтримки фермерським господарствам та іншим виробникам сільськогосподарської продукції». Нею передбачено бюджетну субсидію на оброблювані ділянки землі та бюджетну дотацію за утримання великої рогатої худоби (корів) усіх напрямів продуктивності.

Скористатися цією підтримкою мали можливість дрібні сільгоспвиробники: фермерські господарства, одноосібники тощо, які обробляють від 1 до 120 га сільськогосподарських угідь або які утримують від 3 до 100 корів. Безповоротна допомога в розмірі 3100 грн виплачуватиметься на кожен гектар угідь, а за кожну дійну корову держава надасть 5300 грн.

Заявки на отримання цієї допомоги приймалися з 1 вересня до 15 листопада, й

сільрада надавала інформацію населенню, зокрема розміщувала її на сайті та дошках оголошень. Працівники сільської ради консультували всіх, хто звертався за роз'ясненням. Деякі громадяни висловлювали побоювання, що отримані кошти доведеться повертати, й ми пояснювали, що це не так, адже державна допомога безповоротна.

– 3100 грн на гектар – це менше, ніж 100 євро. Водночас у європейських країнах така ж підтримка діє на рівні 250-300 євро на гектар.

– Так, допомога від держави не покриває всіх витрат, але треба розуміти, що наша країна веде криваву й затяжну війну.

Аграрна галузь була й залишається стратегічно важливою складовою української економіки. Незважаючи на всі складнощі війни, всі сільськогосподарські підприємства нашої громади не припинили працювати та надавати волонтерську допомогу. Закінчується збирання соняшника, кукурудзи, вчасно пройшла посівна озимих культур. І це вселяє впевненість як у перемозі України у війні, так і в тому, що ми обов'язково вистоїмо та відродимо країну. Зі святом Вас, шановні аграрії!

«Попри війну, маємо обробляти землю»

Після розмови з Білоцерківським сільським головою ми вирішили розпитати самих аграріїв, як вони живуть та працюють, із якими проблемами стикаються та як їх вирішують.

«Нелегко виростити, а продати – ще важче»

І першим, до кого ми звернулися, був співзасновник і генеральний директор ТОВ «Білагро», депутат Білоцерківської сільської ради, голова постійної депутатської комісії з питань промисловості, підприємництва, сфери послуг, містобудування, будівництва, земельних відносин та охорони природи **Юрій Володимирович КОРДУБАН**.

Ось що він розповів:

– На сьогодні одне з болючих питань для всіх без винятку сільгоспвиробників, які займаються вирощуванням зернових, це реалізація продукції. Її нелегко виростити, а продати – ще важче.

У Європі ціни на пшеницю порівняно з минулим роком значно зросли, а в Україні, навпаки, впали. І це при тому, що подорожчали пальне, засоби захисту рослин, міндобрива тощо.

Наше товариство лише нещодавно розпродало минулорічний урожай практично за безцінь, щоб вивільнити місце для цьогорічного врожаю. Однак що робити з новим збіжжям – ще не знаємо. Зараз трейдери купують кукурудзу по 100 доларів за тону, пшеницю – по 5-6 тис. грн за тону. Якими будуть ціни через місяць, два – ніхто не береться прогнозувати.

Та перш ніж продати вирощене, треба його довести до покупця. А це – додаткові витрати на пальне, транспорт. Логістика вся зараз порушена, з чорноморськими портами ситуація неоднозначна. Якщо рф заблокує експорт із портів Чорного моря, ціни вчоргове знизяться.

До всього, ще й погода цього року піднесла нам неабиякий «сюрприз». Зазвичай ми просимо дощу, а тут просили сухої погоди, бо неможливо було комбайнами заїха-

ти у поле. Ні прибрати, ні посіяти, бо в поле не влізеш! За майже 20 років роботи в аграрному бізнесі не пам'ятаю, щоб у листопаді ми соняшник молотили.

Збирання врожаю йде значно повільніше, ніж торік, а середні показники вологості внаслідок тривалих опадів дуже високі. Зважає, що вартість сушіння зерна виросла щонайменше втричі: із 60-100 грн/т% до 160-250 грн/т%. Це результат подорожчання газу та дизпалива.

ТОВ «Білагро» – одне з небагатьох у районі і єдине в громаді господарство, де займаються тваринництвом. Цей стабільний напрям поповнює обігові кошти й забезпечує стабільний прибуток.

Усі підприємства, де бережуть і розвивають тваринництво, де мають успішні показники приросту, мають гарантію стабільного розвитку. І кошти системно надходять, і органіки є. В умовах подорожчання мінеральних добрив це теж важлива складова.

Саме тваринництво і дозволяє нам триматися на плаву. Хоча проблем і тут вистачає. І вже зараз треба думати про те, як Україні відроджувати тваринницьку галузь після війни, після нашої в ній перемоги. Бо найбільша проблема аграріїв – це, звичайно ж, війна.

У нашому господарстві пішли до лав ЗСУ 22 чоловіків. Четверо, на жаль, загинули на фронті. Це жителі нашої громади Юрій Тимошенко, Віталій Тур, Микола Дробіт та Владислав Гречихін із с. Радивонівка.

За рішенням ради директорів ПП «Білоцерківська агропромислова група» підприємство щомісяця виплачує всім працівникам, мобілізованим до ЗСУ, заробітну плату в розмірі 10 тис. грн. ТОВ «Білагро» теж підтримало це рішення. А ще ми допомагаємо нашій армії. При потребі техніку надаємо, харчі, кошти перераховуємо. Заради наближення Перемоги продовжуємо виконувати всі сільськогосподарські роботи. Зупинити природний процес неможливо, тому, попри війну, маємо доглядати й доїти корів, обробляти землю, сіяти озимину, збирати та сушити кукурудзу.

Шановні колеги-аграрії та всі трудівники села! Незабаром – наше з вами професійне свято, День працівників сільського господарства. Сердечно вітаю з цим днем і бажаю здоров'я, оптимізму, енергії, успіхів та завзяття в роботі, а передусім – якнайшвидшої перемоги над ворогом!

«Чекаємо на перемогу»
Григорій Геннадійович ПОЛТАВЕЦЬ, засновник і керівник СФГ «Оксамит»:

– У нас такі ж проблеми, як у всіх: подорожчання пально-мастильних матеріалів, мінеральних добрив, несприятливі погодні умови... До всього, не дає стабільно працювати постійне відключення електроенергії.

Ми нарікаємо на погоду, та почасти саме завдяки рясним дощам вдалося досягти непоганої врожайності. Так, соняшник уродив по 45 ц/га, кукурудзи зібрали близько 90 ц/га в сухому зерні. Але зібране зерно доводиться підсушувати. Маємо невелику сушарку, де доводимо кукурудзу до кондиції. Торік сушили 150 т на добу, тепер через постійні відключення електроенергії – близько 80, тобто майже вдвічі менше.

Минулорічний урожай нещодавно розпродали, погасили кредит на 2,5 млн грн. А цьогорічний урожай ніхто не приймає, крім елеваторів «Нібулон». А там ситуація така, що вологість зерна чомусь завжди завищена. Тому закупівельні ціни просто смішні...

Однак у переддень свята не хотілося б нарікати на труднощі. Вони нічого не варті порівняно з тим, що доводиться зазнавати нашим хлопцям на фронті.

Ми зазвичай радіємо кожній звістці про вдалий наступ ЗСУ й визволення населених пунктів, та не завжди замислюємося, яка ціна цих перемог. Кожен звільнений метр української землі рясно политий кров'ю наших хлопців. Захід дає Україні сучасну зброю, але ж воювати з росією мусимо ми, ніхто за нас нашу землю звільняти не буде, тож і гинуть у боях саме українці.

Наше господарство завжди допомагає військовим. Коли до нас звертаються представники військових частин або ж волонтери, ніколи

не відмовляємо. Надаємо допомогу й внутрішньо переміщеним особам. А нещодавно прийняли на роботу газозварника – переселенця з м. Кам'янка на Харківщині (це неподалік Ізюма).

Користуючись нагодою, хотів би поздоровити всіх аграріїв із професійним святом та побажати, щоб наступний День працівників сільського господарства ми зустрічали вже в мирній Україні з вагомими здобутками, забувши про всі негаразди та з упевненістю в майбутньому.

Володимир Олександрович ЛІНСЬКИЙ, начальник виробництва Новомосковської філії ПрАТ «Оріль-Лідер»:

– Наше підприємство закуповує зерно для власних потреб. Проблем із цим зараз немає: і фермери, й аграрні господарства намагаються якомога швидше продати вирощене. Елеватор працює в штатному режимі. Та радити немає чому, бо в Україні йде війна, й тільки коли ми виженемо з нашої землі окупантів, ситуація в сільському господарстві стабілізується.

Ми прагнемо цієї стабілізації, прагнемо миру й спокою. У нас великий колектив – 23 працівників. Двоє з них добровольцями пішли воювати. Це майстер зміни Сергій Васильович Чорнуха і лаборант Рулана Володимирівна Слободянюк. На їхні місця ми тимчасово взяли інших працівників, але за рішенням головного офісу підприємства продовжуємо виплачувати заробітну плату воїнам. Ми чекаємо на їхнє повернення, чекаємо на перемогу.

«Усе нормально – працюємо!»

Двоє наших наступних респондентів виявилися неабиякими оптимістами. Надаємо їм слово.

Станіслав Григорович ГРИГОРЕНКО, засновник і керівник ФГ «Злагода 2000»:

– Проблеми? Та все нормально! Працюємо, вирощуємо зернові, зокрема соняшник, кукурудзу... Соняшник уже зібрали, частину й

продали. Але в наш час продати вирощене, а потім зберігати отримані гроші ризиковано, адже зараз в Україні стрімка інфляція. Треба гроші кудись вкласти, щось купити. Бо добрива вже коштують 37 тис. грн за тону, а солярка – понад 50 грн за літр. Господарство у нас невелике, але крутитися все одно треба. Та й сидіти, склавши руки, не звикли.

Звичайно, якби не війна, ситуація була би стабільною. Отож із перших днів війни допомагаємо, чим можемо, і військовим, і цивільним. І прагнемо миру й спокою. Переконалий: коли війна закінчиться, ситуація в економіці одразу стабілізується. А так усе нормально...

Іван Миколайович СЕМУКА, засновник і керівник СФГ «Явір»:

– У нас усе нормально, все добре, працюємо... Раніше я господарював разом із двома синами, а зараз старший син служить у ЗСУ, мені допомагає молодший.

У нас гарна імпортна техніка, тож зі збиранням вирощеного справляємося. А от де подіти врожай – проблема. Соняшник лежить на складах, а кукурудзу намагаємося продати. Цього року вона вродила в цілому непогано: по 70, 80, а подекуди й 100 ц/га. Везили її аж в Одесу, два тижні стояли в черзі, поки нарешті здали. А на Полтавщині її купує лише ТОВ «Нібулон». Та якби ж її приймали за нормальними цінами! Якщо вологість нижча, ніж 20%, беруть по 5100 грн за тону, але зазвичай виставляють вищу вологість і купують по 3500 грн.

А загалом усе нормально: паливо закупили про запас, повністю посіяли озимі культури: ячмінь, пшеницю, ріпак, зорали городи пайовикам... Одне слово, до свята готові. Тому вітаю всіх сільських трударів із прийдешнім святом та бажаю міцного здоров'я, звичайного людського щастя, палкого кохання, невичерпної енергії, сили духу та сприятливої погоди й рясних урожаїв. І, звичайно ж, миру на українській землі. Буде мир – буде й щастя. А ми далі працюватимемо!

Розмовляла Зінаїда МАТЯШОВА.

Українське слово об'єднало українців

Жителі Білоцерківської громади долучилися до флешмобу «Диктант національної єдності»

9 листопада, в День української писемності і мови, по всій Україні відбулася традиційна щорічна загальнонаціональна акція – радіодиктант. Цей захід уперше провели 2000 року, тож цього року він був 23-м за ліком.

Жителі нашої громади теж щороку долучаються до написання диктанту національної єдності. Кожен охочий може зробити це вдома, увімкнувши радіоприймач, телевізор або Інтернет. А в навчальних закладах та бібліотеках диктант пишуть колективно.

Та цього року, на жаль, подекуди написати диктант заважало вимкнення електропостачання. Так трапилося й у Білоцерківці, де в будинку культури зібралися на акцію педагоги, старшокласники ліцею, а також працівники виконавчих органів влади.

На щастя, в нашій громаді заздалегідь подбали про такі нестандартні ситуації й купили генератор. За його допомогою й удалось підключитися до Інтернету.

Радіодиктант розпочався об 11 годині за київським часом і закінчився о 12.00. Власне сам диктант тривав 20 хвилин. 20 хвилин до і 20 хвилин після трансляції репортажі з різних куточків України та світу, де мільйони людей долучилися до написання диктанту. Ці включення відображалися на великому екрані в холі Білоцерківського СБК, й присутні мали змогу переглянути їх.

Так, цього року диктант писали кілька мільйонів людей: відірвані від батьківщини й розкидані по всьому світу українці, зокрема вимушені переселенці, для яких у багатьох країнах облаштували спеціальні студії; школярі, студенти, пенсіонери, робітники й службовці, які збиралися у школах, клубах, офісах, а подекуди у сховищах і в укриттях. Навіть наші захисники в окопах і бліндажах теж писали диктант, при світлі ліхтариків і мобільників дослухаючись до голосу народної артистки, Героя України Ади Роговцевої, яка його диктувала.

Тож за кількістю учасників цього річчя акція перевершила усі попередні. Під час жорстокої війни, яку веде Україна проти російських загарбників, писати диктант вирішило чимало людей, яким раніше й на думку таке не спада-

Старшокласники Білоцерківського ліцею пишуть диктант.

ло. У такий спосіб українці прагнули висловити свої патріотичні почуття й повагу до рідної мови. Без перебільшення, українське слово об'єднало всю націю!

Текст диктанту теж був незвичайним: про наш Дім, про нинішній важкий час. Він був настільки щемним і пронизливим, болючим і водночас життєстверджуючим, що мало хто з учасників міг стримати сльози.

Судіть самі: «Насуплений і пошрамований, із заклясними навхрест шибками, тепер дім, беззахисний під час великої бди, тепер щосили намагається бути фортецею...» Хіба не так?

Або: «А деколи дім здатен уміститися до розмірів валізи. Всі ми тепер, мов ті равлики, знаємо ціну великих переселень».

Автором цих рядків стала молода українська письменниця і режисерка Ірина Цілик. А проникливий голос незрівняної Ади Роговцевої додавав щемності й зворушливості. Скільки ми пережили за ці дев'ять місяців війни, скільки перестраждали! Як усе це нам до болю знайоме! Кожен, хто писав цей диктант, міг із упевненістю сказати: «Це про мій дім».

Ось воно – національне єднання! Мільйони людей пишуть однакові слова, думають про однакові речі, переживають однакові відчуття. Єднання душ, єднання почуттів, єднання по-мислів, і насамперед – палкого бажання якнай-

Педагоги й працівники виконавчих органів влади теж писали диктант у Білоцерківському СБК.

швидшої перемоги над ворогом і повернення у свій Дім.

Диктант не має на меті перевірку грамотності конкретної особи, він задуманий як своєрідний флешмоб заради єднання навколо рідної мови. Тож написавши диктант, старшокласники за бажанням віддавали свої роботи вчителям або ж залишали собі, щоб потім самостійно перевірити свою грамотність на сайті Українського радіо.

Ми ж після диктанту поцікавилися думкою деяких його учасників.

– Я щороку пишу диктант, лише торік не брала участі в цій акції, – говорить заступниця директора з виховної роботи Білоцерківського ліцею Яна Іванівна Якименко. – Як на мене, Ада Роговцева надто швидко диктувала

текст. А от сам твір мені дуже сподобався. Він щемний і повністю відображає наше сьогодні. Мільйони українців у результаті війни втратили свої домівки і вимушені були шукати прихисток в інших регіонах країни або ж за кордоном. Усі вони мріють якнайшвидше повернутися в свій Дім. На жаль, далеко не всі зможуть це зробити...

– Так, текст дуже пронизливий, – погоджується директорка Білоцерківського ліцею Вікторія Василівна Городнича. – Іноді на деяких фразах перехоплювало подих від хвилювання,

а сльози застидали очі й капали на рядки...

Їхня колега, вчителька української мови і літератури Мостовищинської гімназії Ольга Василівна Кропивка згадує: попервах під час радіодиктанту його організатори використовували твори класиків. Та згодом (певно, щоб ніхто з учасників не зміг піддивитися) перейшли до практики диктувати оригінальні тексти, написані на замовлення українськими письменниками.

– Ірина Цілик цілком упоралась із завданням. І вкотре довела: вдало підібране, влучне слово має потужну силу. Воно може завдати болю, а може й підтримати, зцілити душу, об'єднати мільйони людей, – говорить досвідчена вчителька.

Сергій МИКОЛЕНКО.

Нарада працівників терцентру

Вітальне слово Білоцерківського сільського голови І. В. Лещенка.

Робочі наради в комунальній установі «Центр надання соціальних послуг Білоцерківської сільської ради» відбуваються регулярно: на них працівники центру знайомляться зі змінами в українському законодавстві, обговорюють нагальні питання, діляться з колегами власним досвідом...

2 листопада 2022 працівники установи теж зібралися на таку нараду. Однак була вона дещо незвичною, адже за кілька днів, 6 листопада, в Україні мали відзначити День працівника соціальної сфери.

На нараду завітали Білоцерківський сільський голова І. В. Лещенко та його заступниця Н. П. Падалій.

Звертаючись до присутніх, Іван Васильович наголосив, що робота соціального працівника

непроста, але дуже важлива для суспільства. Особливо зараз, коли в Україні триває війна, й наша громада стала тимчасовою домівкою для понад пів тисячі внутрішньо переміщених осіб.

– Робота соціального працівника потребує милосердя, співчуття та чимало терпіння, але винагороджується вдячністю людей та усвідомленням важливості зробленого, – сказав очільник громади. Наостанок він побажав працівникам терцентру миру, здоров'я, щастя, благополуччя та подальших успіхів у роботі.

З нагоди професійного свята відбулося нагородження кращих соціальних працівників. Н. П. Падалій вручила Почесні грамоти Департаменту соціального захисту населення Полтавської ОВА Світлані Миколаївні Літвінової та Ірині Миколаївні Котлярчук. Багато працівників центру за вагомі досягнення у роботі були нагороджені почесними грамотами закладу.

Ніна КОРНІЄНКО.

Привітали працівників культури

9 листопада в Україні відзначають День працівників культури та аматорів народного мистецтва.

Цього дня в приміщенні Білоцерківської бібліотеки зібралися майже всі культпрацівники громади. Привітати їх із професійним святом прийшов і Білоцерківський сільський голова І. В. Лещенко. Він подякував їм за постійну ініціативу, творчий пошук, активність та професіоналізм.

– Від початку створення нашої громади ми завжди приділяли увагу розвитку культури, – зазначив Іван Васильович. – І ці зусилля не були марними. Мені дуже приємно, коли здобутки культури нашої громади відзначають на обласному рівні або коли передають досвід у сфері культури до нас працівники представники інших громад.

Сільський голова наголосив, що коли на території нашої країни почалася повномасштабна війна, культпрацівники й артисти-аматори не залишилися осторонь, навпаки, активізували свою діяльність. За це їм окреме спасибі.

– Творчі колективи нашої громади постійно беруть участь у різноманітних конкурсах і фестивалях, що особливо приємно, нерідко перемагають, – сказав він.

Ніби на підтвердження його слів відбулося вручення грамот і

дипломів переможцям та учасникам останніх місцевих акцій: обласних оглядів-конкурсів «Роде наш красний» та «Україна – колиска нації», XIII регіонального фестивалю народної творчості «Омельницьке розмаїття», регіонального конкурсу дуєтів, тріо, квартетів та вокальних ансамблів «Осіньне золото», обласного конкурсу читців-гумористів тощо.

Крім того, відбулося нагородження колективів закладів культури

та структурних підрозділів галузі. Протягом року вони змагалися між собою й здобули перемоги в таких номінаціях: «Найкраще висвітлення у локальному медіа» – Білоцерківський СБК; «Кращі вокальні фантазії дітей» – Красногорівський СБК; «Краща режисерська постановка» – Подільський СБК; «Кращий народний етикет – невичерпне джерело українського народу» – Огірівський СК; «Молодь – окраса України» –

Мостовищинський СБК; «Найкращі молодіжці тільки у світлиці» – Корнієнківський СБК; «Найбільший чоловічий ескадрон на весіллі» – Попівський СК; «Найкраща патріотична пісенність» – Рокитянський СБК; «Краще облаштування укриття» – Балаклівський СБК. Централізовану бухгалтерію визнано переможцем у номінації «Зразково-показова, прикраслива та чарівна бухгалтерія», а КЗ «Бібліотека Білоцерківської ОГ»

Фото на згадку: присутні на святі працівники культури й Білоцерківський сільський голова І. В. Лещенко.

– у номінації «Бібліотека – центр інформації, духовності та виховання».

З нагоди свята нагородили й найактивніших працівників культури та артистів-аматорів. Один із них – звукооператор Білоцерківського СБК Сергій Таран.

– Якби була номінація «Найкращий працівник культури громади», то Сергій неодмінно став би переможцем, – говорить завідувачка сектору культури, туризму і охорони культурної спадщини виконавчого комітету Білоцерківської сільської ради Н. А. Лук'янець. – Останнім часом йому доводиться особливо багато працювати, адже конкурси відбуваються здебільшого онлайн, тож він і знімає, й монтує майже всі відео виступів. А під час сесії сільської ради Сергій забезпечує безперебійний зв'язок, бо Олександр Васильович Крилевець, який раніше цим займався, добровольцем пішов до лав ЗСУ. Навіть коли в будинку культури заходи проводять заклади освіти, то теж кличуть нашого Сергія, а не своїх працівників. Нещодавно виникли проблеми з Інтернетом у одному з дитсадків, і Сергій їздив їх усувати. Він узагалі безвідмовна людина і дуже гарний фахівець.

Після нагородження свято продовжилося неофіційним спілкуванням у тісному колі. Та коли зустрічаються талановиті люди, завжди звучить пісня. Так було й цього разу.

Дарина СОЛОДКА.